

Óhefta føroyska rødd at danating

Oddagrein

Stórur spenningur er um úrslitið av fóka-tingsvalinum. Ikki bert í Føroyum, men so sanniliga eisini í Danmark, har tað er sera tætt millum partarnar báðar - høgaveingin og vinstraveingin. Higartil hevur tað verið natúrligt, at føroysku og grønlandsku fólkatingsumboðini hava stuðlað ávísu flokkum.

Føroyski Javnaðarflokkurin stuðlaði danska Javnaðarflokkin. Sambandsflokkurin stuðlaði danska Vinstraflokkin, og formaður Fólkaflaksins, Óli Breckmann, hevur selt sína sál til danska Konservativa flokkin.

Allir hesir flokkar eiga sín stóra lut í tí vanlukku stöðu, sum føroyska samfelagið er komið í - og tiskil eiga føroyingar at gera sær greitt, at slíkum finna vit okkum ikki í!

Í Grønlandi er stöðan hin sama. Attasut stuðlaði av heilum hjarta danska Vinstraflokkinum, og Siumuut hevur higartil stuðlað danska Javnaðarflokkin.

Føroyski Javnaðarflokkurin skal nú gera púra greitt, at hann fer ikki at stuðla stjórnini hjá Poul Nyrup Rasmussen. Tíðin er farin frá tí, at okkara Javnaðarflokkuruttan víðari selur seg til danska Javnaðarflokkin. Serliga nú tað stendur so tætt millum veingirnar báðar í donskum politikki, so eigur Javnaðarflokkurin at gera Føroya fólk - og danska fólkunum - púra greitt, at »handan tíðin er farin«. - Vit stuðla ongum donskum flokki og ongari danskari stjórn eftir fólkatingsvalið 11. mars. Luturin hjá eini føroyskari rødd á fólkatingi skal vera burtur av at taka sær av føroyskum málum.

Veljarakanningin hjá útvarpinum í gjár gav eina aðra mynd av valúrslitinum, enn kann-ingarnar higartil hava víst. Nú sær út til, at Fólkaflokkurin fær fyrsta mannin, meðan Tjóðveldisflokkurin fær seinna mannin. Hóast sera tætt nú tykist vera millum allar teir fyra stóru flokkarnar, so er tó greitt, at Føroya fólk ynskir broyting í viðurskiftinum millum Føroyar og Danmark.

Tí eigur eisini javnaðarumboðið á fólkatingi at gera øllum greitt, at komandi stjórnin má skipast uttan stuðul frá føroyskum umboði, og at einki samstarv við eitt føroyskt fólkatingumboð kann koma upp á tal, uttan at tað púra greitt verður gjørt vart við, at føroyska umboðið skal hava lut og ávirkan á allar avgerðir, sum viðkoma Føroyum - alt føroyska samfelagnum at gagni!!!

Flokkurin hevur boðað frá, at viðurskiftini millum ríkispartarnar skulu broytast. Fólkatingsumboðanin er eitt frálíkt høvi at vísa ætlaða politikkinn í verki.

Sosialurin

Uppskot um bótta eftirløn

Komandi dagarnar fer Javnaðarflokkurin at leggja fleiri lógaruppskot fram á ting. Hesi fevna um ábøtur á eftirlønarøkinum og um ábøtur á arbeiðsmarknaðarøkinum. Hesi bæði økini verða eisini ein týðandi partur av floksins politikki tey næstu árin

Sum vant er framløga á skránni fyri lógtingsfundin í morgin 4. mars. Men hósadagin 5. mars er seinasta freist hjá landsstýrinum, lógtingsflokkinum og tingmonnum, at leggja fram nýggj lógtingsmál á hesum sinni, og helst verður ta ein ørgrynna av málum, ið verða lögð fram hesar báðar komandi dagarnar.

Javnaðarflokkurin hevur fyrrirekað nøkur mál til framløgu. T.d. kemur flokkurin við fimm lógaruppskotum á arbeiðsmarknaðar og almannaøkinum. Talan er um Arbeiðsmarknaðar-eftirlønargrunnin (samhaldsfasta). Um lógina um avmarking í løn í sambandi við sjúku. Sjúkradagpeningalógina. Og lógina um viðbót til ávísar pensjonist-ar.

Uppskotið um at menna samhaldsfasta arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin, soleiðis at útgjaldið til hvønn móttakara í 1999 verður 810 kr. um mánaðin og í ár 2000 verður 852 kr., verður framlagt av nýggjum í hesi vikuni. Javnaðarflokkurin legði málið fram seinasta vár. Tá fekk tað ikki nóg stóra undirtøku til at verða samtykt. Men vit royna aftur í ferri vón, at uppskotið fær ørvísi lagnu hesa ferð.

Í viðmerkingunum til uppskotið um at menna samhaldsfasta, mælir Javnaðarflokkurin til, at vit seta okkum sum mál, stóðugt og stigvist at menna grunnin tey næstu fimm árin. Verður gingið eftir hesi ætlan

floksins, kunnu vit rokna við, at útgjaldið til hvønn móttakara í árinum 2005 verður hægri enn grundupphæddin í fólkapensiónini. Tað er 3.500 til 4.000 kr. um mánaðin. Saman við eini óbroyttari fólkapensión verður talan um einar 9.000 kr. um mánaðin til ein stakan og einar 16.-17.000 kr. til hjún.

Í tíðarskeiðnum frá 1. apríl 1993 til 31. mars 1994 vórðu øll inngjöldini, ið sambært lógini um arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin, skuldu fara í samhaldsfasta, við serligari lóg beind í Arbeiðsloysisskipanina. Talan var um 30,2 milliónir krónur. Javnaðarflokkurin mælir nú til, at landskassin, sum hevur sera gott gjaldfæri í løtuni, endurrindar eftirlønargrunninum hesa upphædd. Vit mæla til, at sjálv upphæddin verður lögð afturat stovnsfæddum, meðan rentutílskrivingin av hesi upphædd verður lögð afturat útgjaldinum. Hetta gevur 40 kr. eyka um mánaðin.

T.v.s. at útgjaldið í 1999 og í ár 2000 verður ávikavist 850 kr. og 892 kr.

Eins og seinasta vár mælir Javnaðarflokkurin til, at lógin um avmarking í løn í sambandi við sjúku (karensdagarnir), verður sett úr gildi. Samstundis leggur flokkurin fram uppskot um, at sjúkradagpeningalógin verður broytt, soleiðis at tímalønt, útróðarmenn og onnur, ið fáa dagpening frá sjúkradagpeningaskipanini, skulu fáa henda dagpening frá 1. sjúkradeigi. Sum er verður sjúkradagpeningur latin frá 3. sjúkradeigi. Við hesum hevur Javnaðarflokkurin skotið, at fastlønt og tímalønt, herundir útróðarmenn og onnur, hava somu kor tá sjúka ger seg galdandi.

Frá 1980 finna allir pensjonistar, sum ikki høvdu aðra eftirløn enn fólkapensiónina, ein brennistiðning úr landskassanum, ið upprunliga var 800 kr. um árið. Seinni varð upphæddin hækkað og stuðulin varð

latin sum ein brenni- og samskiptisstuðul. T.v.s. ein stuðul til olju-, telefon-, útvarps- og sjónvarpsgjald. Í 1995 varð upphæddin munandi hækkað og latin sum ein meiri almennur stuðul undir heitinum »Viðbót til ávísar pensjonistar«. Í 1997 var viðbótin 3.240 kr. til hvønn móttakara. Sambært galdandi lóg játtanina á figgjarlóginum í ár verður viðbótin umleið tann sama í 1998.

Eftir lógini er tað landsstýrismaðurin í almanna-málum, sum út frá játtanini á figgjarlóginum ásetur, hvussu nógv tann einstaki pensjonisturin skal fáa. Javnaðarflokkurin mælir nú til, at lógin verður broytt, soleiðis at upphæddin verður ásett í sjálvari lógini. Skotið verður upp, at hvør pensjonistur skal fáa 6.000 kr. um árið, ella 500 kr. um mánaðin umframt fólkapensiónina og samhaldsfasta. Sambært uppskotinum skal landsstýrismaðurin í almannamálum áseta nærri reglur um, hvussu upphæddin verður útgjöldin.

Løgtingið sleppur nú at taka støðu til hesi fimm uppskotini frá Javnaðarflokkinum. Hvørja lagnu tey fáa í tinginum vita vit ikki. Men veljararnir fáa eisini høvi at taka støðu til hesi málini. Hetta høvið fáa tit bæði á fólkatingsvalinum nú tann 11. mars og á lógtingsvalinum sum verður nakrar vikur seinni.

Tann 2. mars 1998
Vilhelm Johannesen

Lesarabrøv

Mótmæli

Á nevndarfundi hjá Miðflokkinum í Vágum hin 28.2.1998 varð millum ánnáð fløgustuðulin viðgjörður, og varð einmælt samtykt at heita á landsstýrismannin í fiskivinnumálum, John Petersen, um at lata fløgustuðulin halda fram í eitt 3-5 ára skeið.

Eftir at hava kannað støðuna hjá trolarunum í Vágum duga vit at segja, at um fløgustuðulin verður tikin av í einum, kemur hetta at

føra við sær, at vit helst koom at missa ísfiskatrolararnar í Vágum. Hetta vil føra við sær, at stórt sæð alt fiskaarbeiðið í Vágum heldur uppat.

Haraftrat meta vit, at størsti vandin við at avtaka fløgustuðulin í einum kemur at hava tær vanlukkuligu avleiðingar, at vit missa allar tann nýggjara ísfiskafloktan av landinum. Soleiðis kemur uppskotið hjá landsstýrismanninum at hava jást

mótsettu ávirkan enn ta, ið sagt verður.

Mett verður, at um fløgustuðulin heldur fram í eitt fimmaráskeið við eini vissari minking, meta vit, at nú oljvinnan stendur fyrri durum, kemur ein náttúrlig frágongd av fiskiskipum at verða. Helst koma nøkur skip at verða brúkt í eini móguligari oljvinnu, sum vaktarskip ella annað.

Tí heita vit á landsstýrismannin í fiskivinnumálum

um at hugsa seg væl um áðrenn avgerð verður tikin

Vegna nevndina í Miðflokkinum í Vágum
Dánial Johansen, fórm.
Sonni Jacobsen
Jonhard Selfoss
Helgi Mouritsen

Avrit av hesum er sen landsstýrismanninum fiskivinnumálum, John Petersen, og Føroya Løgtingi.